

KOVÁCS HUNOR ÁDÁM
SZAKDOLGOZAT

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
MECHATRONIKA, OPTIKA ÉS GÉPÉSZETI INFORMATIKA TANSZÉK

SZAKDOLGOZATOK

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
MECHATRONIKA, OPTIKA ÉS GÉPÉSZETI INFORMATIKA TANSZÉK

KOVÁCS HUNOR ÁDÁM

SZAKDOLGOZAT

Szálastakarmány felszedő adapter szenzortechnikai
fejlesztése

Konzulens:

Vincze Bálint

Ügyvezető igazgató, HEVESGÉP Kft.

Témavezető:

Haba Tamás

PhD hallgató

Budapest, 2024.

Szerzői jog © Kovács Hunor Ádám, 2024.

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Gépészmérnöki Kar

Mechatronika, Optika és Gépészeti Informatika Tanszék

<https://mogi.bme.hu>

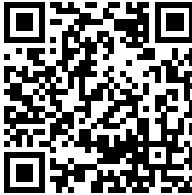
SZAKDOLGOZAT-FELADAT

NYILVÁNOS

AZONOSÍTÁS	Név: Kovács Hunor Ádám		Azonosító: 71604575360	
	Képzéskód: 2N-AM0		Specializáció kódja:	Feladatkiírás azonosítója:
	Szak: Mechatronikai mérnöki alapszak (BSc)		2N-AM0-BI-2017	GEMI:2025-1:2N-AM0:P953MO
	Szakdolgozatot kiadó tanszék:		Zárávizsgát szervező tanszék:	
	Mechatronika, Optika és Gépészeti Informatika Tanszék		Mechatronika, Optika és Gépészeti Informatika Tanszék	
	Témavezető: Haba Tamás (78224838890), doktorandusz			

FELADAT	Cím	Szálastakarmány felszedő adapter szenzortechnikai fejlesztése Sensor technology development for a forage harvester's collection header
	Részletes feladatok	Tárja fel a mezőgazdasági gépeken használatos szenzortechnikai, adatfeldolgozási és visszajelzési megoldásokat! Válasszon a szálastakarmány felszedő adapteren alkalmazható fordulatszám meghatározására alkalmazható szenzort! Tervezzon az adapterhez és a szenzorhoz megfelelő adatfeldolgozó és visszajelző rendszert! Vizsgálja meg a tervezett mérőrendszer alkalmazási lehetőségeit üzembiztonsági és diagnosztikai feladatok esetén! Foglalja össze a kapott eredményeket magyar és angol nyelven.
	Hely	A szakdolgozat készítés helye: HEVESGÉP KFT. 3360 Heves, Munkácsy út 4. Konzulens: Vincze Bálint, Ügyvezető igazgató

ZÁRÓVIZSGA	1. záróvizsga tantárgy(csoport)	2. záróvizsga tantárgy(csoport)	3. záróvizsga tantárgy(csoport)
	ZVEGEMIBMIE Irányításelmélet	ZVEGEMIBMBM Biomechatronika	ZVEGEGTBMRO Robotok orvosi alkalmazásai

HITELESÍTÉS	Feladat kiadása: 2024. szeptember 2.		Beadási határidő: 2024. december 6.	
	Összeállította:		Ellenőrizte:	Jóváhagyta:
	Haba Tamás (78224838890) témavezető		Dr. Kiss Rita Mária s.k. tanszékvezető	Dr. Györke Gábor s.k. dékánhelyettes
	Alulírott, a feladatkiírás átvételével egyúttal kijelentem, hogy a Szakdolgozat-készítés c. tantárgy előkövetelményeit maradéktalanul teljesítettem. Tudomásul veszem, hogy jogosulatlan tantárgyfelvétel esetén a jelen feladatkiírás hatálytalan.			
..... Kovács Hunor Ádám				

NYILATKOZATOK

Nyilatkozat az önálló munkáról

Alulírott, *Kovács Hunor Ádám* (P953MO), a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem hallgatója, büntetőjogi és fegyelmi felelősségem tudatában kijelentem és sajátkezü aláírásommal igazolom, hogy ezt a szakdolgozatot meg nem engedett segítség nélkül, saját magam készítettem, és dolgozatomban csak a megadott forrásokat használtam fel. Minden olyan részt, melyet szó szerint vagy azonos értelemben, de átfogalmazva más forrásból átvettem, egyértelműen, a hatályos előírásoknak megfelelően, a forrás megadásával megjelöltem.

Budapest, 2024. október 28.

---

hallgató

Tartalomjegyzék

Előszó	xi
Jelölések jegyzéke	xiii
1. Bevezetés	1
1.1. Feladat bemutatása	1
1.2. Korábbi megoldások	1
1.3. Célkitűzések	1
1.4. Áttekintés	1
1.4.1. Elvek és módszerek	1
2. Szakirodalmi áttekintés	3
2.1. Szenzorok fajtái	3
2.1.1. Mérendő mennyiségek	3
2.1.2. Mérési elvek	3
2.1.3. Szenzor kialakítások	3
2.2. Jelek feldolgozásának menete	3
2.3. Szabályozás módszerei	3
2.4. Visszajelzés lehetőségei	3
3. Mérőrendszer fejlesztése	5
3.1. Szenzorok	6
3.1.1. Mérendő mennyiségek	6
3.1.2. Elhelyezés	6
3.1.3. Szennyeződések	6

3.1.4.	Szervizelhetőség	6
3.1.5.	Kábelezés	6
3.2.	Jelek	6
3.2.1.	Szenzorokból származó jelek	6
3.2.2.	Jelekből adat	6
3.3.	Szabályozás	6
3.3.1.	Szabályozás eszközei	6
3.3.2.	Adatok összehasonlítása	6
3.3.3.	Hibatűrő rendszer kialakítása	6
3.3.4.	Visszajelző mechanizmusok	6
3.4.	Visszajelzés	6
3.4.1.	Visszajelzés eszközei	6
3.4.2.	Láthatóság, emberi interface	6
3.4.3.	Kábelezés	6
4.	Összefoglalás	7
4.1.	Alkalmazási lehetőségek	7
4.1.1.	Feladat kivitelezésének lehetőségei	7
4.1.2.	Üzembiztonsági megoldások	7
4.1.3.	Diagnosztikai feladatok kivitelezése	7
4.2.	Eredmények	7
4.3.	Javaslatok/Következtetések/Tanulságok	7
	Irodalomjegyzék	8
	Summary	11
	Függelék	13
	Mellékletek	15
M.1.	. . . . .	15
M.2.	. . . . .	16

Előszó

~ ~ ~

Köszönetnyilvánítás

A köszönetnyilvánítás ide írható. Ez a sablon a Villamosmérnöki és Informatikai Kar Méreステchnika és Információs Rendszerek Tanszék szakdolgozat és diplomaterv sablonja alapján készült. Köszönöm készítőinek és karbantartóinak a munkájukat.

Budapest, 2024. október 28.

Kovács Hunor Ádám

Jelölések jegyzéke

A táblázatban a többször előforduló jelölések magyar és angol nyelvű elnevezése, valamint a fizikai mennyiségek esetén annak mértékegysége található. Az egyes mennyiségek jelölése – ahol lehetséges – megegyezik hazai és a nemzetközi szakirodalomban elfogadott jelölésekkel. A ritkán alkalmazott jelölések magyarázata első előfordulási helyüknél található.

Latin betűk

Jelölés	Megnevezés, megjegyzés, érték	Mértékegység
g	gravitációs gyorsulás (9.81)	m/s^2
p	nyomás	bar
s	fajlagos entrópia	$\text{J}/(\text{kg}\cdot\text{K})$

Görög betűk

Jelölés	Megnevezés, megjegyzés, érték	Mértékegység
η	hatásfok	1
ρ	sűrűség	kg/m^3

Indexek, kitevők

Jelölés	Megnevezés, értelmezés
i	általános futóindex (egész szám)
nom	névleges (nominális) érték
opt	legkedvezőbb (optimális) érték

1. fejezet

Bevezetés

1.1. Feladat bemutatása

1.2. Korábbi megoldások

1.3. Célkitűzések

1.4. Áttekintés

1.4.1. *Elvek és módszerek*

2. fejezet

Szakirodalmi áttekintés

2.1. Szenzorok fajtái

2.1.1. Mérendő mennyiségek

A feladatom során, a nyomatékhatároló csúszásának meghatározásához az azt megelőző és azutáni tengelyek fordulatszámának összehasonlítására van szükség. Egy tengely fordulatszámának mérésére több megközelítés is létezik. Lehetséges a tengely elfordulásának közvetlen mérése, akár fordulatonként egyszer történő jeladás regisztrálása, vagy a tengely kerületén érzékelhető folyamatos változás. A fordulatszám más mért mennyiségekből is származtatható, például integrálás útján gyorsulásmérésből, vagy deriválással szögelfordulásból, azonban ezeknek a pontossága nem minden esetben megfelelő, valamint a számítási igénye is magasabb az ilyen módon származtatott jeleknek.

2.1.2. Mérési elvek

2.1.3. Szenzor kialakítások

2.2. Jelek feldolgozásának menete

2.3. Szabályozás módszerei

2.4. Visszajelzés lehetőségei

3. fejezet

Mérőrendszer fejlesztése

3.1. Szenzorok

3.1.1. *Mérendő mennyiségek*

3.1.2. *Elhelyezés*

3.1.3. *Szennyeződések*

3.1.4. *Szervizelhetőség*

3.1.5. *Kábelezés*

3.2. Jelek

3.2.1. *Szenzorokból származó jelek*

3.2.2. *Jelekből adat*

3.3. Szabályozás

3.3.1. *Szabályozás eszközei*

3.3.2. *Adatok összehasonlítása*

3.3.3. *Hibatűrő rendszer kialakítása*

3.3.4. *Visszajelző mechanizmusok*

3.4. Visszajelzés

3.4.1. *Visszajelzés eszközei*

3.4.2. *Láthatóság, emberi interface*

3.4.3. *Kábelezés*

4. fejezet

Összefoglalás

4.1. Alkalmazási lehetőségek

4.1.1. *Feladat kivitelezésének lehetőségei*

4.1.2. *Üzembiztonsági megoldások*

4.1.3. *Diagnosztikai feladatok kivitelezése*

4.2. Eredmények

Az összefoglaló értékelés a három oldalt lehetőleg ne haladja meg! Az elvégzett munka és eredményeinek bemutatása egyes szám első személyben fogalmazva.

4.3. Javaslatok/Következtetések/Tanulságok

A feladat elkészítése során levont tanulságok összefoglalása. Javaslattétel, továbbfejlesztési lehetősége bemutatása, előretekintés a jövőbe stb.

Budapest, 2024. október 28.

Kovács Hunor Ádám

Irodalomjegyzék

Summary

Az elvégzett munka rövid, másfél oldalt meg nem haladó, de legalább 2/3 oldalnyi terjedelmű angol nyelvű összefoglalása.

Angol nyelven készített dolgozat esetén magyar nyelvű összefoglaló kell, ha a készítő magyar anyanyelvű. Nem angol vagy nem magyar nyelven készített dolgozat esetén kötelező az angol nyelvű összefoglaló, és ha a készítő magyar anyanyelvű, akkor a magyar nyelvű is.

Keywords *mechatronika, szabályozástechnika, szálaskormány, szenzor, mezőgazdaság*

Függelék

Mellékletek

M.1.

M.2.